

Raport badawczy

LOSY ZAWODOWE ABSOLWENTÓW UNIwersytetu Jagiellońskiego COLLEGIUM MEDICUM

Wydział Lekarski - Szkoła Medyczna dla Obcokrajowców
Medical Doctor Program for High School Graduates
Medical Doctor Program for University/College Students
Rocznik 2013/2014 – FOLLOW UP.

UNIwersytet Jagielloński
COLLEGIUM MEDICUM

SEKCJA DS. DYDAKTYKI I KARIER AKADEMICKICH CM

Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum
ul. Św. Anny 12
31-008 Kraków
tel.: 12 422 42 48

www: www.sdka.cm.uj.edu.pl
e-mail: dydaktyka.kariery@cm-uj.krakow.pl

Etapy przeprowadzania badania i wybór próby:

1. Okres realizacji projektu: luty - kwiecień 2018 r.
2. Osobami badanymi byli absolwenci Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców, którzy uzyskali absolutorium na kierunkach: Medical Doctor (MD) Program for High School Graduates (tok 4-letni) oraz Medical Doctor (MD) Program for University/College Students (tok 6-letni) w roku akademickim 2013/2014.
3. Całkowita liczba absolwentów badanego rocznika to 109 osób. Deklarację dotyczącą udziału w badaniu wypełniło 106 osób. Z tej grupy 86 osób wyraziło gotowość na udział w badaniu. Ostateczna liczba osób, którym przesłano ankietę wyniosła 86 osób.
5. Ankietę wypełniło łącznie 30 osób, w tym 13 absolwentów kierunku MD Program for High School Graduates oraz 17 kierunku MD Program for University/College Students. Zwrotność wyniosła 34,88% w odniesieniu do wszystkich ankiet przesłanych absolwentom tych kierunków.
6. Powody braku kompletnego operatu do badania pełnego to niewypełnienie przez absolwenta formularza zgody na udział w badaniu, odmowa udziału w badaniu, lub niejednoznaczne określenie swojej decyzji o zgodzie na udział w badaniu.

Wprowadzenie

Głównym celem prowadzenia badań losów zawodowych absolwentów jest analiza oraz spójny w czasie monitoring zatrudnienia i sytuacji zawodowej osób, które ukończyły studia na UJ CM. Badanie ma także na celu ocenę przydatności w pracy zawodowej kompetencji nabytych przez osoby badane w trakcie studiów. Uzyskiwane dane wykorzystywane są również w procesie ewaluacji i podwyższania jakości programu oraz oferty dydaktycznej UJ CM.

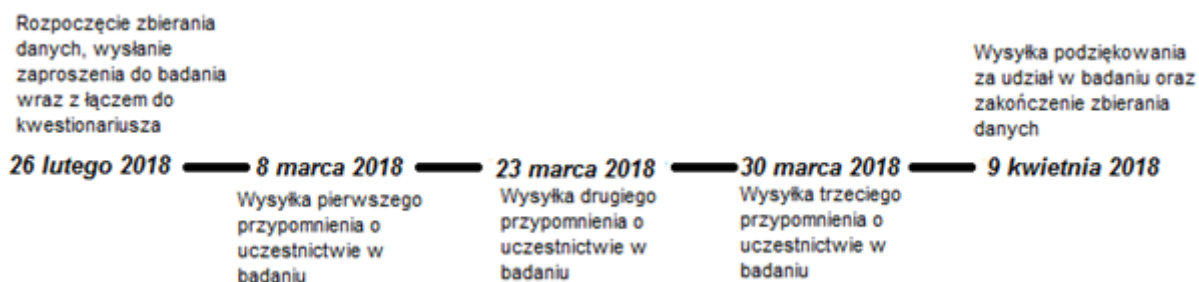
Podstawowym sposobem wykorzystania informacji zebranych w ramach badania losów zawodowych absolwentów jest przygotowanie raportu zawierającego wyniki i wnioski badawcze. Raport ten jest publikowany na stronie internetowej w sposób ogólnodostępny. Finalne raporty są ponadto prezentowane Dziekanom Wydziałów UJ CM celem wyciągnięcia wniosków, które mogą wpłynąć na doskonalenie jakości kształcenia.

Monitoring ścieżki zawodowej absolwentów Collegium Medicum był uprzednio prowadzony przez Biuro Karier UJ CM, a od 2011 r. należy do zadań Sekcji ds. Dydaktyki i Karier Akademickich CM. Prezentowaną edycję badania losów zawodowych absolwentów zrealizowano we współpracy z Biurem Karier UJ w zakresie wykorzystania platformy badawczej SPSS Data Collection. Udział jednostki UJ w prowadzeniu badania obejmował następujące elementy:

- Udostępnienie infrastruktury informatycznej, tj. serwera oraz łącza internetowego umożliwiającego zbieranie danych.
- Dostosowanie bazy respondentów do wymogów badania.
- Wprowadzenie oraz aktywację i wysyłkę kwestionariusza on-line do osób badanych.
- Zgromadzenie danych i przekazanie danych do UJ CM celem opracowania wyników.

Metoda badania

Poniżej przedstawiono metodykę prowadzonego badania, w tym opis osób badanych oraz harmonogram zbierania danych w ramach aktualnej edycji programu monitoringu sytuacji zawodowej absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców UJ CM. Do badania zakwalifikowano wszystkich absolwentów, którzy uprzednio wyrazili zgodę na wzięcie udziału w badaniu. Sondaż metodą CAWI z wysyłką drogą elektroniczną zaproszenia wraz ze spersonalizowanym łączem do kwestionariusza zaplanowano na okres od lutego do kwietnia 2018 roku. Zgodnie z planem, w tym czasie kwestionariusz otrzymali absolwenci Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców. W przypadku braku podjęcia przez absolwentów aktywności w wypełnianiu kwestionariusza, w określonych odstępach wysyłano do nich wiadomość z przypomnieniem o uczestnictwie w badaniu. Na Rysunku 1 podsumowano terminy działań związanych ze zbieraniem danych oraz monitorowaniem zwrotów, począwszy od otwarcia dostępu do kwestionariusza i wysłania zaproszenia do jego wypełnienia, a skończywszy na wysyłce podziękowania za uczestnictwo w badaniu i zakończeniu zbierania danych.

Rysunek 1. Harmonogram zbierania danych.

Osoby badane

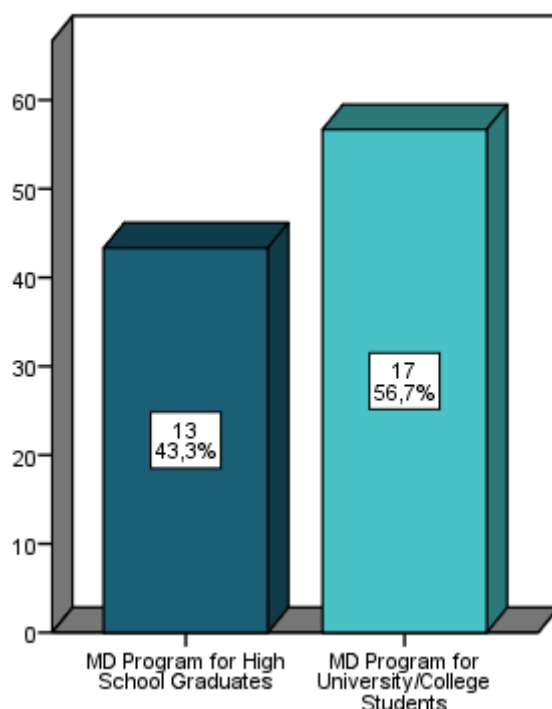
Niniejszy raport opisuje wyniki badania sytuacji zawodowej absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców z rocznika 2013/2014 w 3 i pół roku po zakończeniu studiów. Ze względu na konieczność dopełnienia wymogu formalno-prawnego wynikającego z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych, w badaniu biorą udział osoby, które uprzednio wyraziły zgodę na gromadzenie, wykorzystanie i przetwarzanie ich danych osobowych. tym celu absolwenci otrzymali odpowiedni formularz, umożliwiający złożenie stosownego oświadczenia decyzji o zgodzie na udział w badaniu lub jej braku. Formularze były dostarczane absolwentom, następnie zbierane i gromadzone przez pracowników dziekanatu Wydziału Lekarskiego. W tabeli 1 ujęto podsumowanie decyzji o udziale w badaniu absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców z rocznika 2013/2014 według ukończonego kierunku studiów.

Kierunek	Liczba absolwentów	Zebrane deklaracje		Zgody		Zbieranie danych		
	N	N	%	N	%	Ankiety wysłane	Ankiety wypełnione	Stopa zwrotu
MD Program for High School Graduates	37	35	94,59%	31	88,57%	31	13	41,94%
MD Program for University/College Students	72	71	98,61%	55	77,46%	55	17	30,91%
RAZEM	109	106	97,25%	86	81,13%	86	30	34,88%

Tabela 1. Zestawienie ilości poprawnych deklaracji zebranych od absolwentów; rozkład decyzji o udziale w badaniu wśród poprawnych deklaracji; ilości ankiet przesłanych oraz wypełnionych, wraz ze stopą zwrotu. Rozkłady sporządzono dla absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców, dwóch kierunków: MD Program for High School Graduates oraz MD Program for University/College Students dla rocznika 2013/2014.

Wyniki

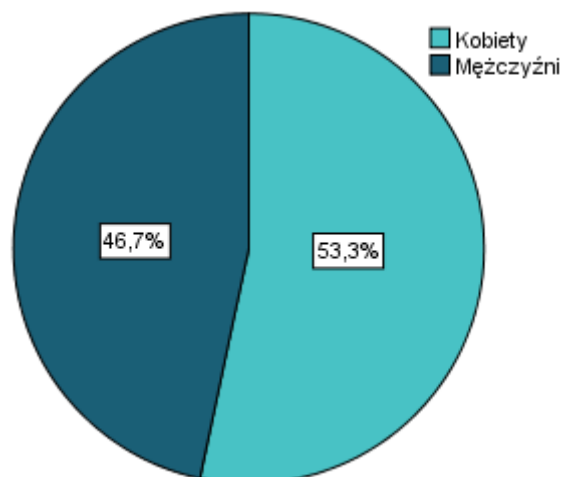
Spośród absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców Wydziału Lekarskiego, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu oraz udostępnili dane teleadresowe umożliwiające nawiązanie kontaktu, ankiety wypełniło ogółem 30 osób. Spośród nich, 13 osób to absolwenci kierunku MD Program for High School Graduates, zaś 17 - kierunku MD Program for University/College Students (Wykres 1).

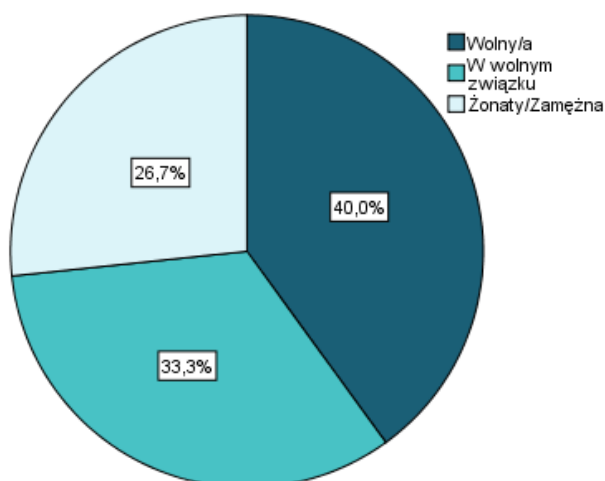
Wykres 1. Charakterystyka badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców pod względem ukończonego kierunku studiów (liczba osób oraz procent wszystkich badanych).

Podstawowe dane demograficzne badanych

Wśród badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców było 53,3% kobiet i 46,7% mężczyzn (Wykres 2). Osoby stanu wolnego stanowią 40% badanych, jedna trzecia badanych to osoby w wolnych związkach, zaś pozostałe 27% to osoby w związku małżeńskim (Wykres 3). Spośród badanych absolwentów 4 osoby posiadają dzieci. Wszyscy badani są w wieku powyżej 27 lat.

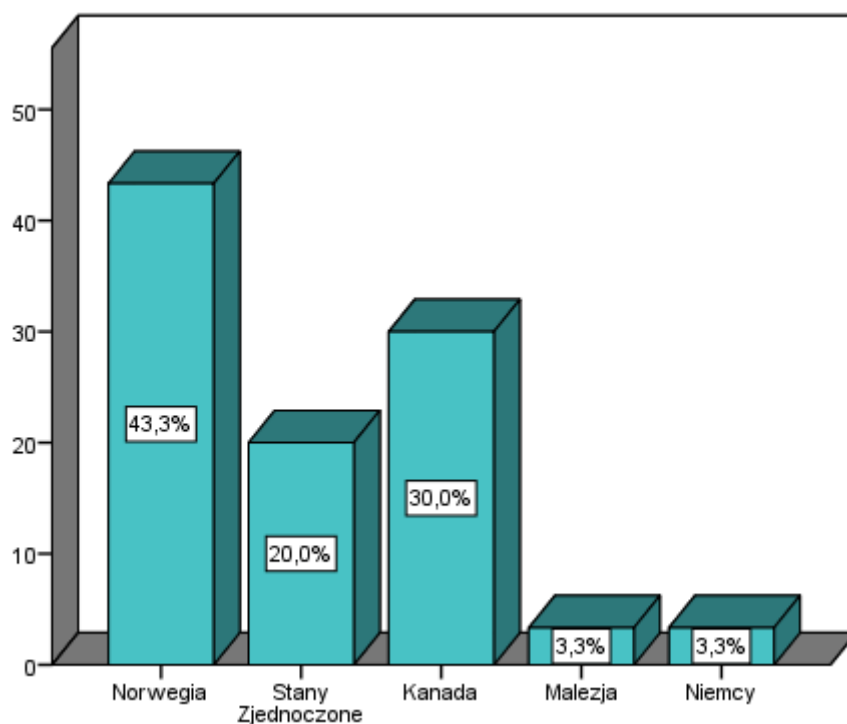

Wykres 2. Charakterystyka badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców pod względem płci.

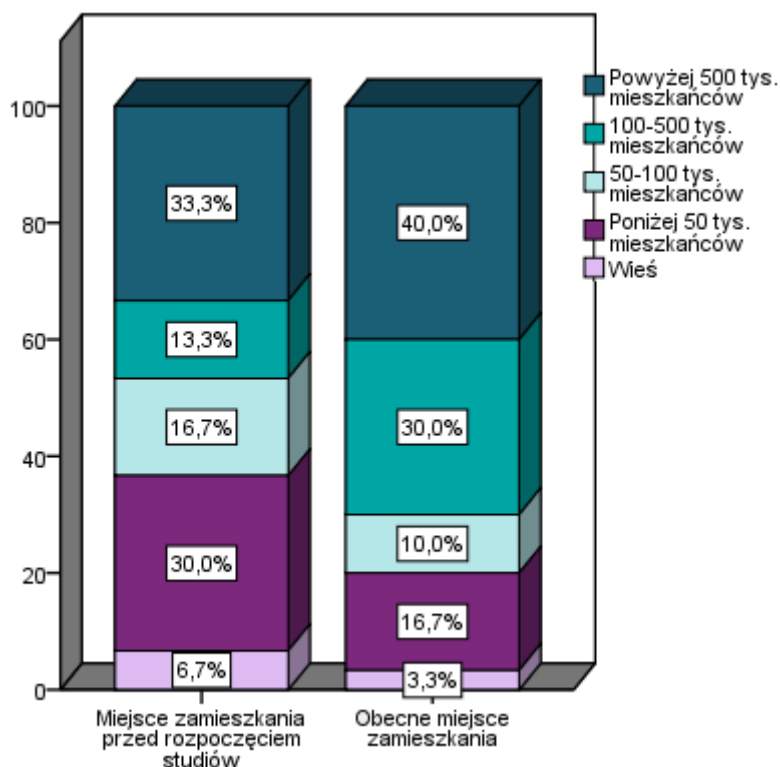
Wykres 3. Charakterystyka badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców pod względem stanu cywilnego.

Większość badanych absolwentów pochodzi z Norwegii (43,3%), nieco mniej z Kanady (30%) i ze Stanów Zjednoczonych (20%) oraz po jednej osobie z Malezji i z Niemiec (Wykres 4).

Wykres 4. Kraj pochodzenia badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców.

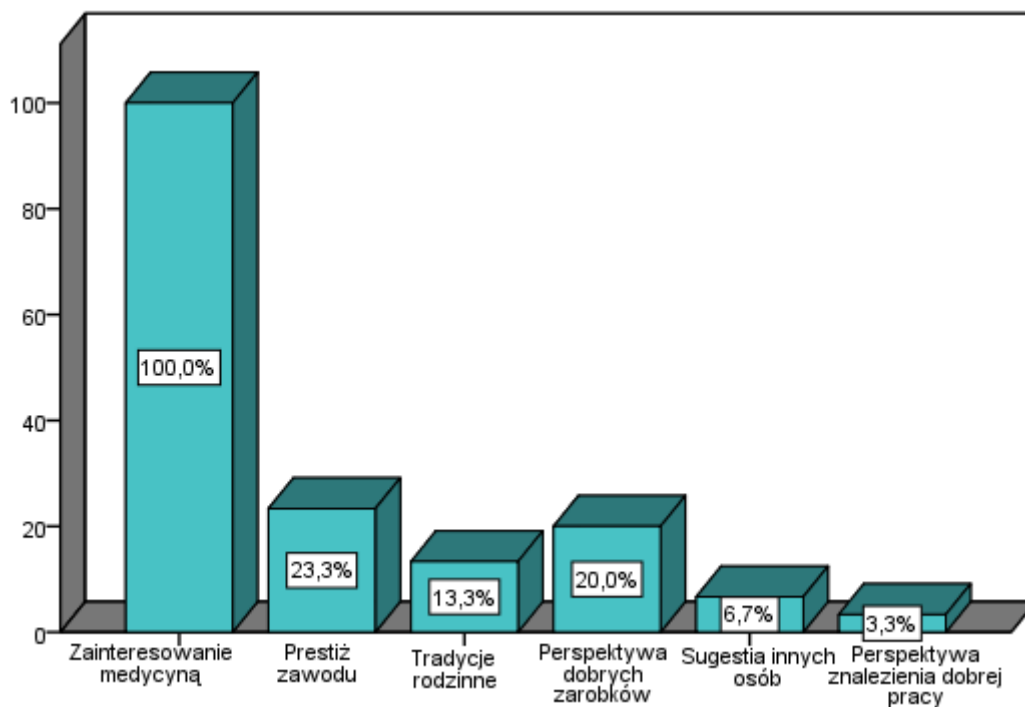
Struktura minionego i obecnego miejsca zamieszkania absolwentów obu kierunków Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców została przedstawiona na Wykresie 5. Jedna trzecia badanych pochodzi z wielkich miast powyżej 500 tys. mieszkańców, podobnie jak z małych miast poniżej 50 tys. mieszkańców (30%). Rozkład obecnego miejsca zamieszkania absolwentów uległ nieznacznej zmianie – nieco zmalał odsetek osób mieszkających w małych miastach (17%), a wzrósł odsetek mieszkających w miastach o 100-500tys. (z 13% do 30%) oraz powyżej 500tys. mieszkańców (z 33% do 40%).

Wykres 5. Miejsce zamieszkania przed rozpoczęciem studiów oraz obecne miejsce zamieszkania badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców.

Motywacja wyboru kierunku studiów

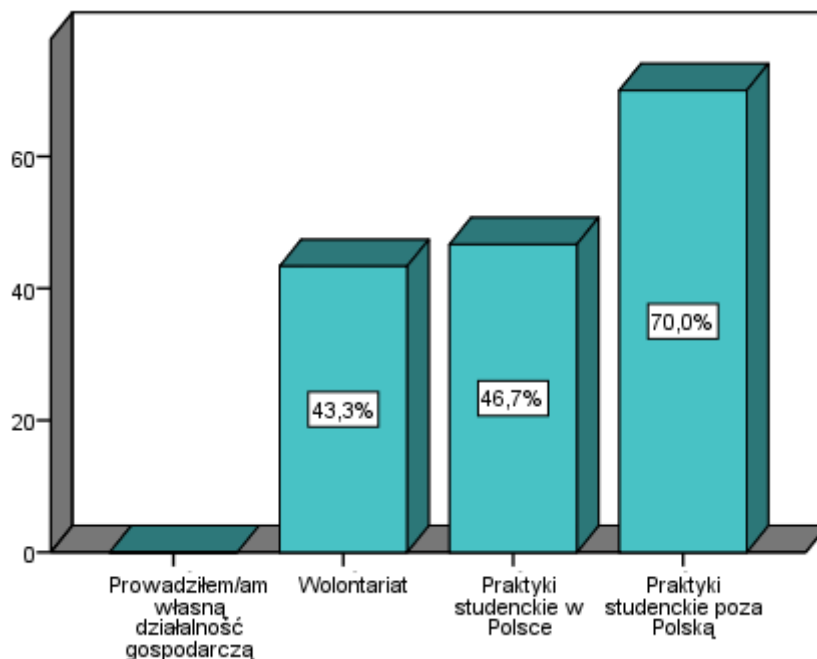
Absolwenci Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców zostali poproszeni o podanie głównych powodów, którymi kierowali się przy wyborze ukończonego kierunku studiów. Wszyscy badani wskazali na zainteresowania związane z medycyną, a ponadto zaznaczali: prestiż zawodu lekarza (23%), perspektywę dobrych zarobków (20%), tradycje rodzinne (13%), dwie osoby kierowały się sugestią innych osób, a jedna perspektywą znalezienia dobrej pracy. Częstości odpowiedzi zostały przedstawione na Wykresie 6.

Wykres 6. Główne powody wyboru studiów wśród badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców .

Działalności dodatkowe w czasie studiów

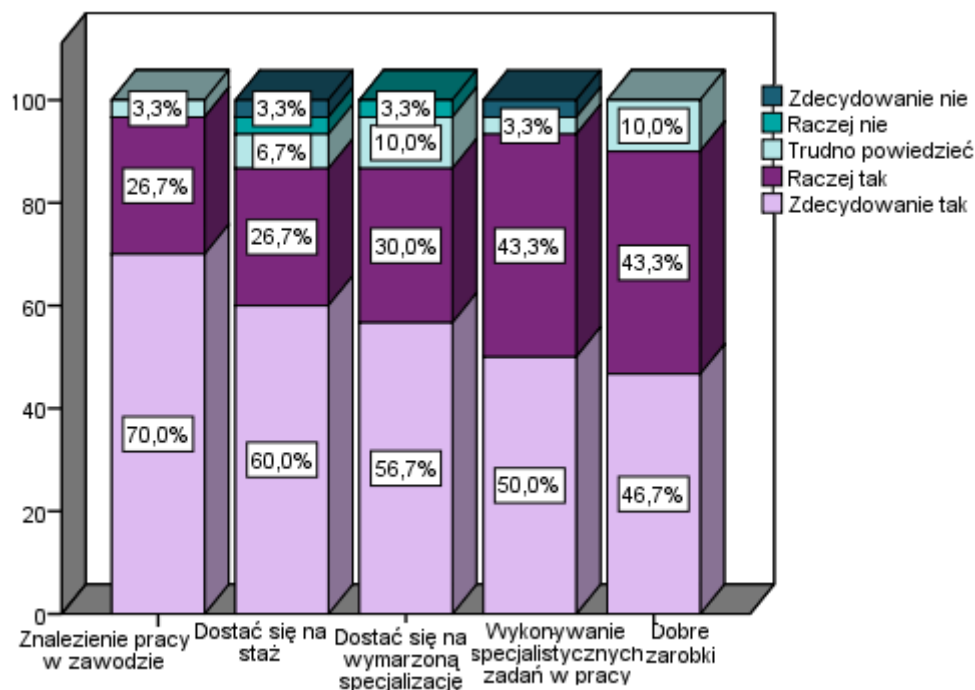
Spośród działalności dodatkowych podejmowanych w czasie studiów, 70% absolwentów podejmowało praktyki studenckie poza Polską, a 47% w Polsce., oprócz tego dużo osób działało w wolontariacie (43%). Nikt nie prowadził własnej działalności gospodarczej (Wykres 7).

Wykres 7. Rozkład dodatkowych aktywności podejmowanych w czasie studiów.

Ocena perspektyw zawodowych

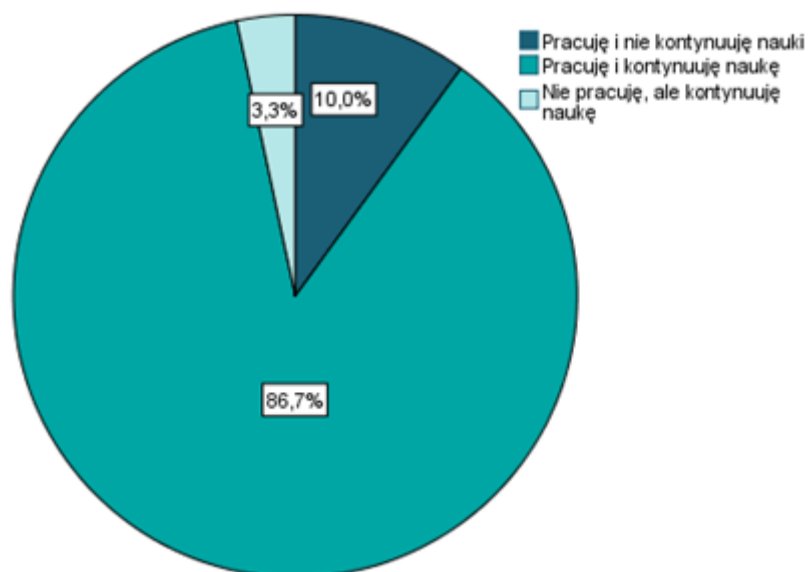
Badani zostali poproszeni o ocenę wybranych aspektów dotyczących perspektyw zawodowych w odniesieniu do ukończonego kierunku studiów (Wykres 8). Przeważająca część absolwentów była zgodna co do tego, że ukończone przez nich studia zdecydowanie dały szansę na znalezienie pracy zgodnej ze zdobytym zawodem (70%). Wysoko oceniane zostały też szanse dostania się na staż (60% zdecydowanie na tak) oraz na wymarzoną specjalizację (57%).

Wykres 8. Rozkład ocen wybranych pięciu aspektów perspektyw zawodowych w podziale względem ukończonego kierunku studiów.

Sytuacja zawodowa

Wszyscy poza jednym badanym absolwentem Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców pracują (29 osób), w tym zawiera się 87% tych, którzy równocześnie pracują i kontynuują naukę, zaś trzy osoby pracują bez kontynuowania nauki. Jedna osoba nie pracuje, ale kontynuuje naukę. Szczegóły prezentuje Wykres 9.

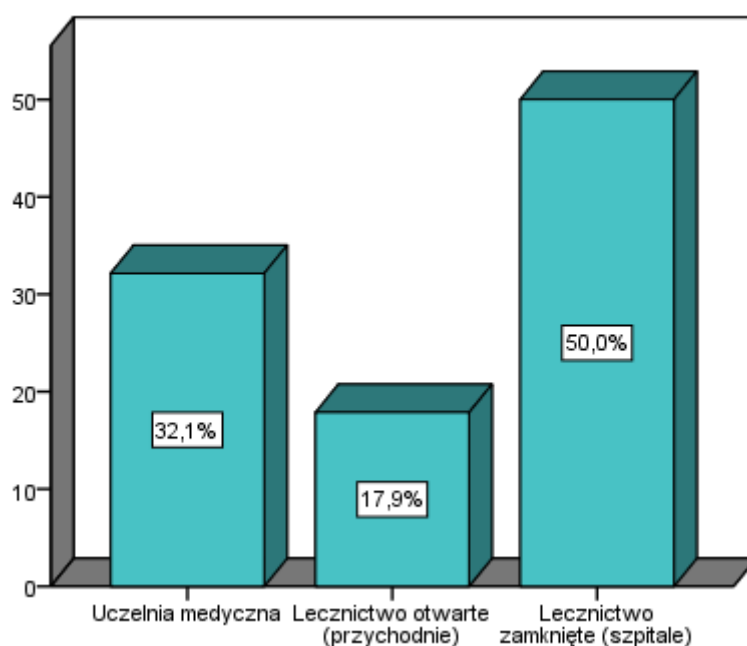

Wykres 9. Sytuacja zawodowa absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców.

Osoby wykonujące pracę najemną

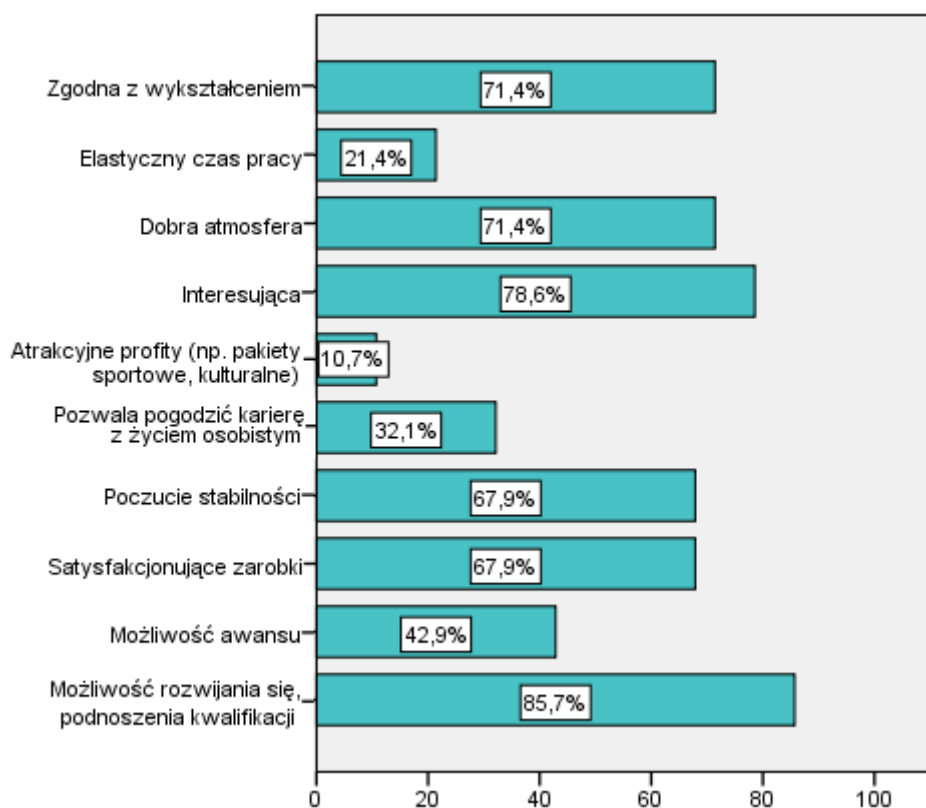
Spośród pracujących, 28 osób pracuje najemnie, z czego 5 dodatkowo prowadzi własną działalność gospodarczą. 86% pracujących najemnie ocenia, że ich praca jest raczej lub zdecydowanie zgodna z ukończonym kierunkiem studiów, a tylko dwie uważają, że jest niezgodna.

Zdecydowana większość absolwentów pracuje w lecznictwie zamkniętym (50%), dużo mniej na uczelniach medycznych (32%) oraz w lecznictwie otwartym (18%) – Wykres 10.

Wykres 10. Branża absolwentów pracujących najemnie.

Zdecydowana większość pracujących osób jest zadowolona ze swojej pracy (90%), zaś trzy osoby mają trudności z oceną. Główne powody zadowolenia są przedstawione Wykresie 11. Najczęściej podawane to: możliwość rozwoju (86%), fakt, iż praca jest interesująca (79%), zgodna z wykształceniem (71%), panuje w niej dobra atmosfera (71%), daje poczucie stabilności (68%) oraz satysfakcjonujące zarobki (68%).

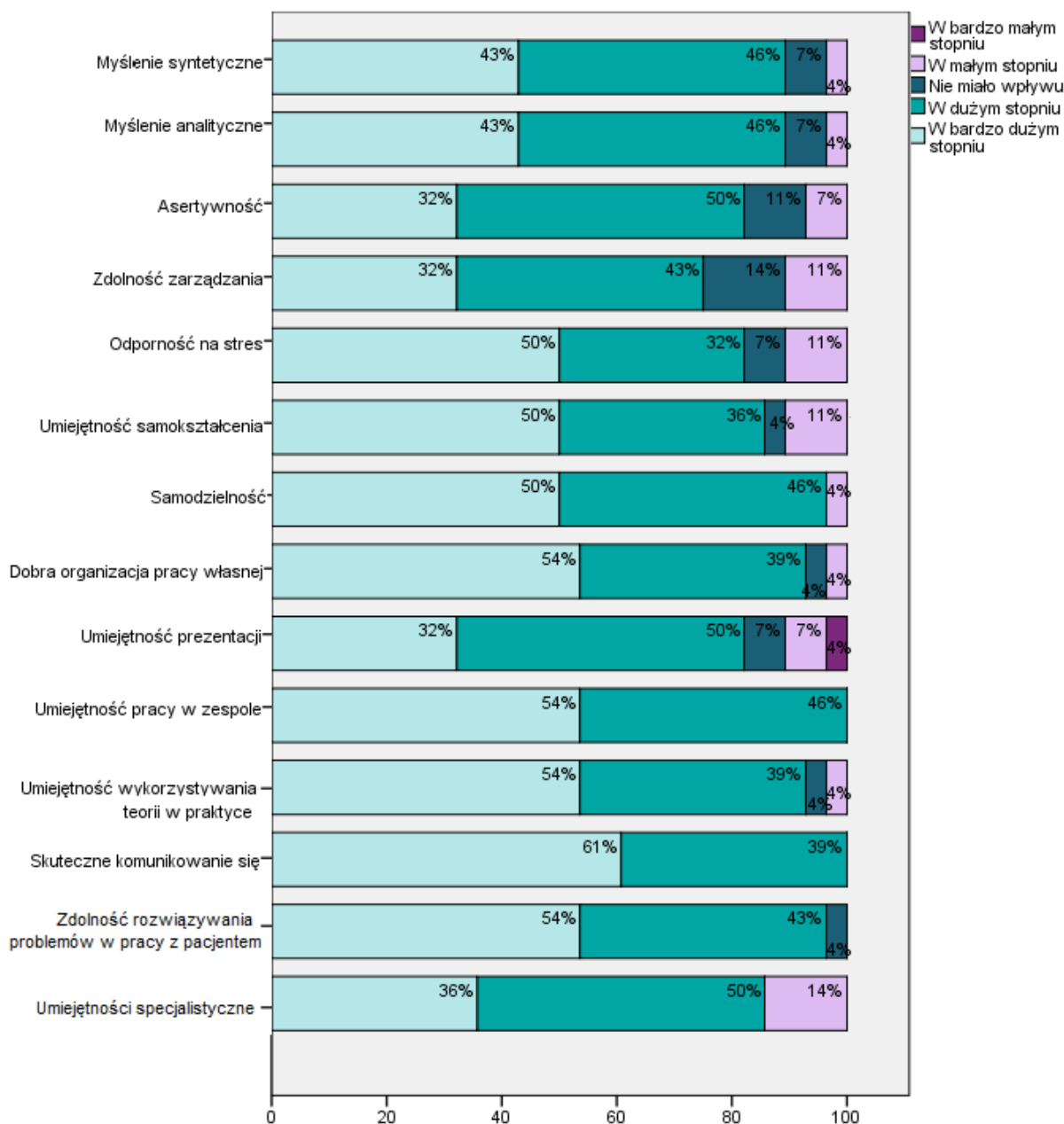

Wykres 11. Powody zadowolenia z pracy podawane przez pracujących najmniej absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców.

Pracujący absolwenci zapytani o to, w jakim stopniu wykorzystują poszczególne umiejętności w wykonywanej pracy, odpowiadali najczęściej, że w bardzo dużym stopniu wykorzystują umiejętność skutecznego komunikowania się (61%), pracy w zespole (54%), dobrej organizacji pracy własnej (54%), wykorzystania teorii w praktyce (54%) oraz rozwiązywania problemów w pracy z pacjentem (54%).

Najczęściej wskazywanymi przez absolwentów umiejętnościami niewykorzystywanymi w ich pracy były umiejętności specjalistyczne (14% w bardzo małym stopniu) oraz umiejętność prezentacji (7% w małym i 4% w bardzo małym stopniu).

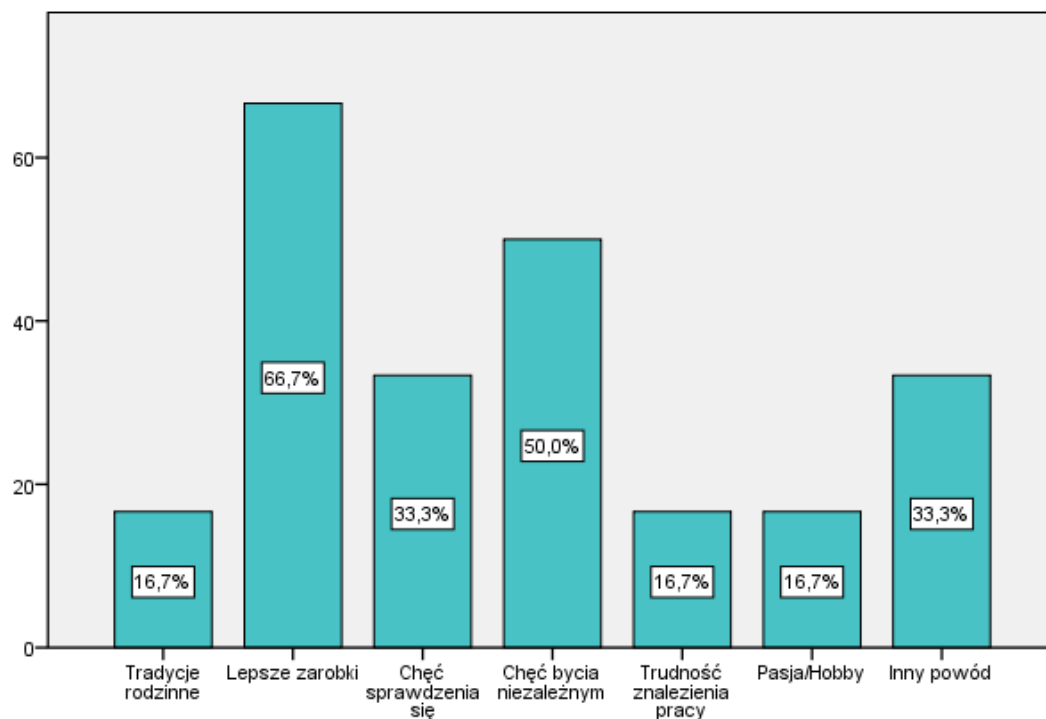
Wyniki oceny stopnia wykorzystywania umiejętności w pracy przedstawia Wykres 12.

Wykres 12. Ocena stopnia wykorzystania określonych umiejętności w wykonywanej pracy.

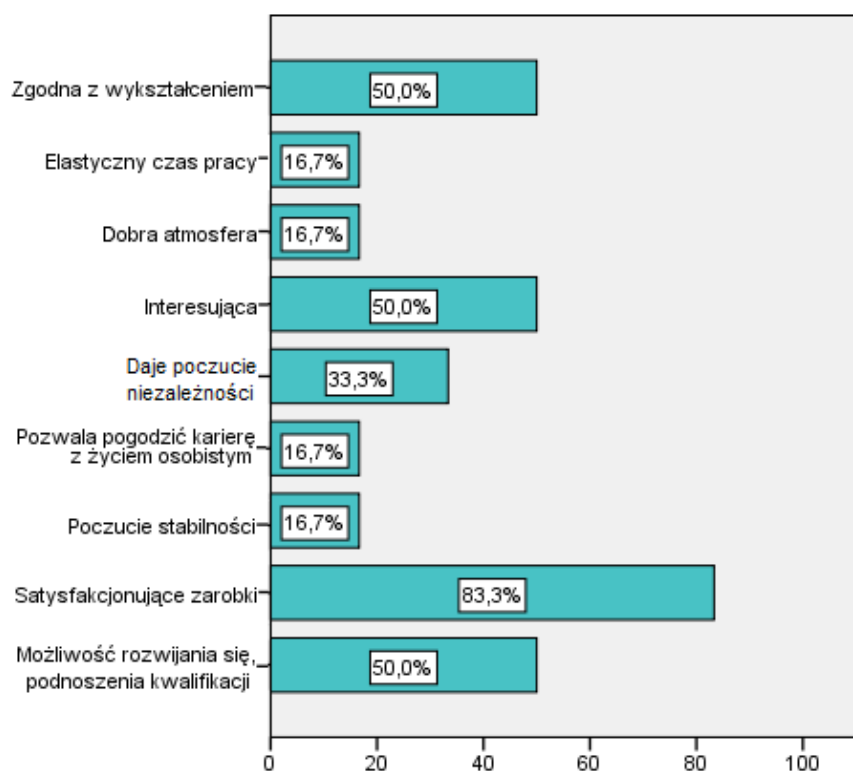
Osoby prowadzące własną działalność gospodarczą

Spośród wszystkich pracujących absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców, 6 osób prowadzi własną działalność gospodarczą. Jako najczęstszy powód podają lepsze zarobki niż w pracy najemnej (67%) oraz chęć bycia niezależnym (50%), co przedstawia Wykres 13.

Wykres 13. Powody podjęcia własnej działalności gospodarczej.

Wszystkie osoby stwierdziły, że prowadzone przez nich działalności są zgodne ze zdobytym wykształceniem, ponadto wszyscy są zadowoleni ze swoich działalności. Najczęściej wskazywanym powodem zadowolenia są satysfakcjonujące zarobki (83%) – Wykres 14.

Wykres 14. Główne powody zadowolenia z prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

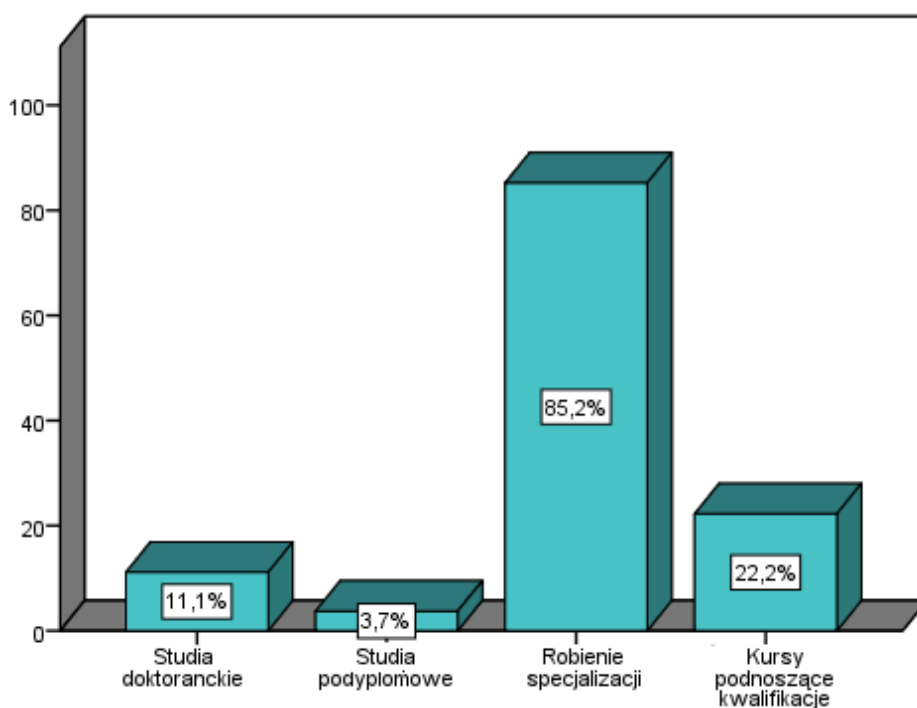
Osoby niepracujące

Podczas badania tylko jedna osoba pozostawała bez pracy, jednak kontynuuje ona naukę, a w przyszłości zamierza podjąć pracę zgodną ze zdobytym wykształceniem.

Osoby kontynuujące naukę

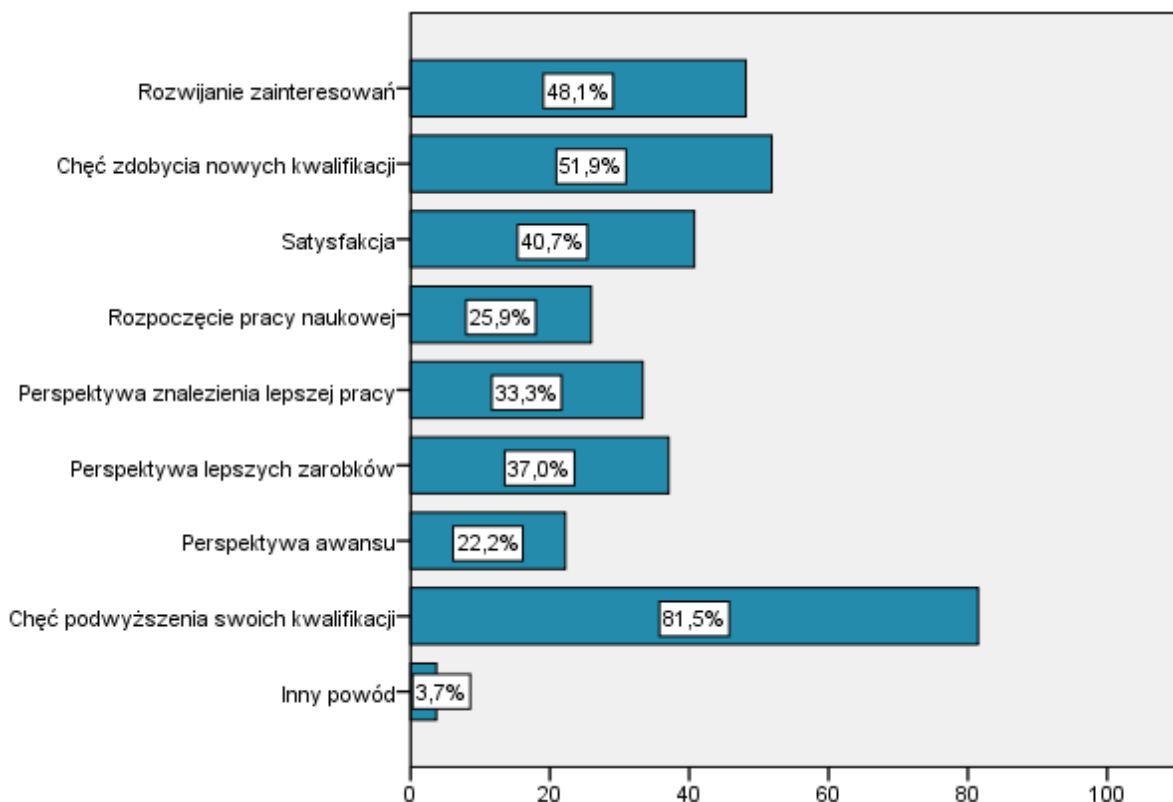
Wśród badanych absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców 27 osób kontynuuje naukę, co stanowi 90% ogółu badanych. Podejmowane przez nich formy kontynuowania nauki zostały przedstawione na Wykresie 15.

Absolwenci najczęściej kontynuują naukę w formie robienia specjalizacji, co zadeklarowało 85% z nich, zaś 22% uczestniczy w kursach podnoszących kwalifikacje, 11% jest na studiach doktoranckich, a jedna osoba na studiach podyplomowych.

Wykres 15. Formy kontynuacji nauki podejmowanej przez absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców.

Jako najważniejszy powód kontynuacji nauki, zdecydowana większość absolwentów podała chęć podwyższenia swoich kwalifikacji (81,5%), ponadto 52% chce zdobyć nowe kwalifikacji, a 48% rozwija swoje zainteresowania (Wykres 16).

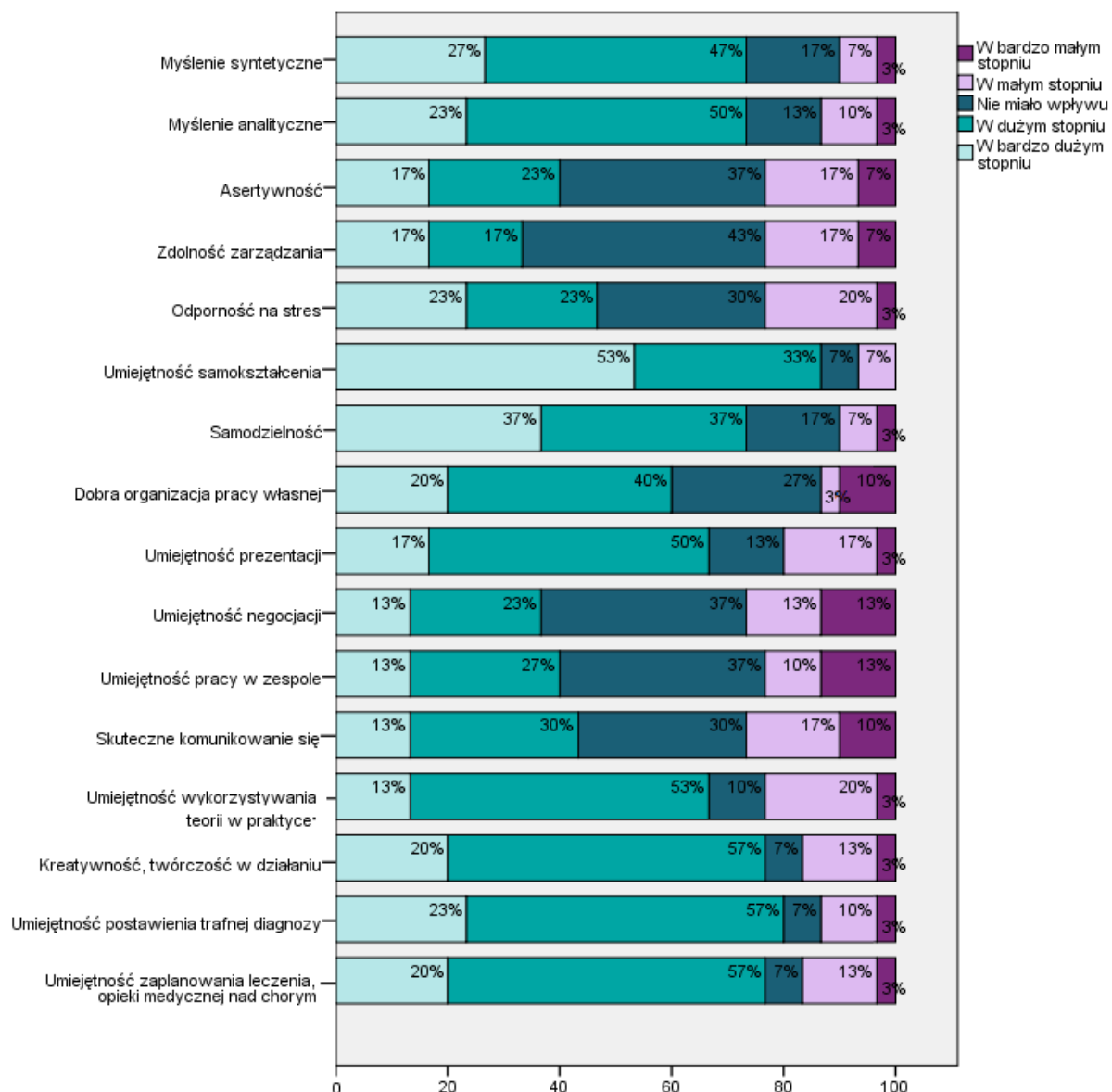

Wykres 16. Powody kontynuowania nauki przez absolwentów Szkoły medycznej dla Obcokrajowców.

Ocena umiejętności uzyskanych na studiach

Absolwenci Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców dokonali oceny stopnia w jakim studia przyczyniły się do rozwinięcia ich specyficznych umiejętności (Wykres 17). Umiejętnością najczęściej ocenianą jako tę, do której rozwinięcia studia przyczyniły się w bardzo dużym stopniu, była umiejętność samokształcenia (53%), ponadto umiejętności syntetycznego (27%) i analitycznego myślenia (23%), postawienia trafnej diagnozy (23%) i odporność na stres (23%).

Najczęściej ocenianą umiejętnością jako tę, do rozwinięcia której studia przyczyniły się w bardzo małym stopniu, była umiejętność negocjacji (13% ocenia na bardzo niski stopień), pracy w zespole (13%), dobrej organizacji pracy własnej (10%), a także skutecznego komunikowania się (10%).

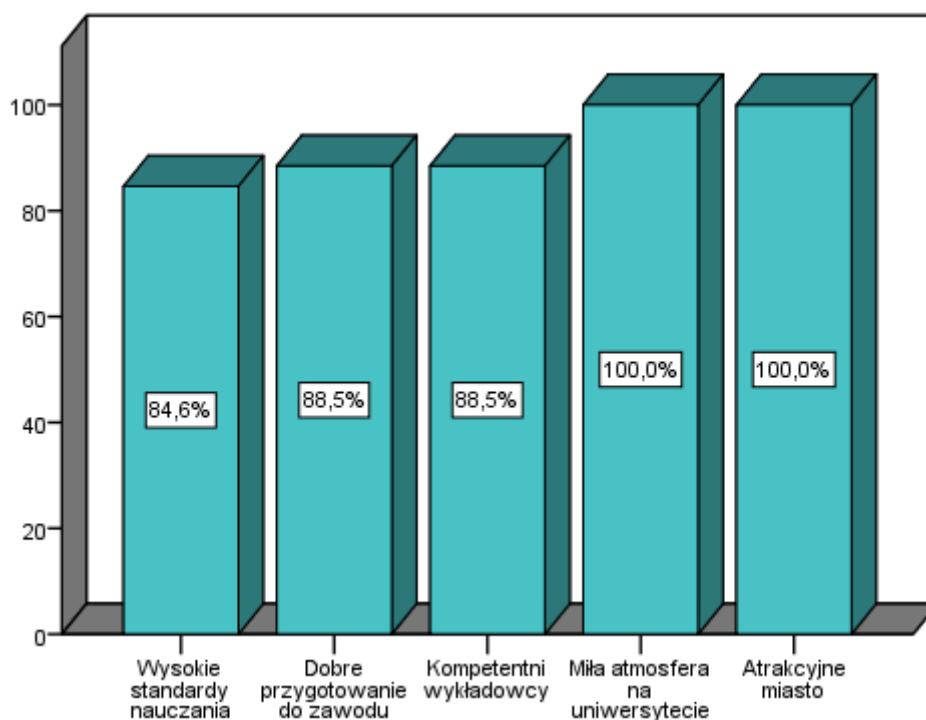

Wykres 17. Ocena stopnia w jakim studia przyczyniły się do rozwoju wybranych umiejętności przez absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców.

Rekomendacja studiów

Absolwenci zostali zapytani, czy poleciliby studia w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego innym. 87% osób odpowiedziało, że tak, a zaledwie 4 osoby, że nie.

Jako powody, dzięki którym absolwenci poleciliby studia na tym uniwersytecie innym osobom, wszyscy wymienili atrakcyjność miasta oraz miłą atmosferę panującą na uniwersytecie. Po 88,5% badanych ocenia wykładowców jako kompetentnych, a uniwersytet jako dobrze przygotowujący do zawodu. Ponadto, 85% uważa tutejsze standardy nauczania za wysokie (Wykres 18).

Wykres 18. Powody, dzięki którym absolwenci Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców poleciliby innym studiowanie w Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Podsumowanie wyników badań

1. W badaniu udział 30 absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców z rocznika 2013/2014, w tym 13 absolwentów kierunku MD Program for High School Graduates oraz 17 kierunku MD Program for University/College Students.
2. Wśród badanych było nieznacznie więcej kobiet (53%) niż mężczyzn (47%). Nieco ponad połowa badanych to osoby w wieku powyżej 27 lat (52%). Absolwenci pochodzili z Norwegii (43,3%), Kanady (30%), Stanów Zjednoczonych (20%) oraz po jednej osobie z Malezji i z Niemiec.
3. Głównym czynnikiem decydującym o wyborze studiów były zainteresowania związane z medycyną, na co wskazali wszyscy badani.
4. W trakcie studiów 70% absolwentów podejmowało praktyki studenckie poza Polską, zaś 47% w Polsce. Oprócz tego, 43% badanych działało w wolontariacie.
5. Przeważająca część absolwentów była zgodna co do tego, że ukończone przez nich studia zdecydowanie dały szansę na znalezienie pracy zgodnej ze zdobytym zawodem (70%). Wysoko oceniane zostały też szanse dostania się na staż (60% zdecydowanie na tak) oraz na wymarzoną specjalizację (57%).
6. Łącznie wszyscy poza jednym badanym absolwentem Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców pracują (29 osób), w tym zawiera się 87% tych, którzy równocześnie pracują i kontynuują naukę, zaś trzy osoby pracują bez kontynuowania nauki.

7. Spośród pracujących, 28 osób pracuje najemnie, z czego 86% ocenia, że ich praca jest zgodna z ukończonym kierunkiem studiów, a tylko dwie uważają, że jest niezgodna. Zdecydowana większość pracujących osób jest zadowolona ze swojej pracy (90%), a główne powody zadowolenia to: możliwość rozwoju (86%) i fakt, iż praca jest interesująca (79%).

8. Sześć osób prowadzi własną działalność gospodarczą (z czego 5 godzi ją z pracą najemną). Jako najczęstszy powód prowadzenia własnej działalności podają lepsze zarobki niż w pracy najemnej (67%) oraz chęć bycia niezależnym (50%). Wszystkie osoby stwierdziły, że prowadzone przez nich działalności są zgodne ze zdobytym wykształceniem, ponadto wszyscy są zadowoleni ze swoich działalności.

9. Podczas badania tylko jedna osoba pozostawała bez pracy, jednak kontynuuje ona naukę, a w przyszłości zamierza podjąć pracę zgodną ze zdobytym wykształceniem.

10. Spośród badanych absolwentów 27 osób kontynuuje naukę (90%). Podejmowane przez nich formy kontynuowania nauki to: robienie specjalizacji (85%), kursy podnoszące kwalifikacje (22%), studia doktoranckie (11%), zaś jedna osoba na studiach podyplomowych.

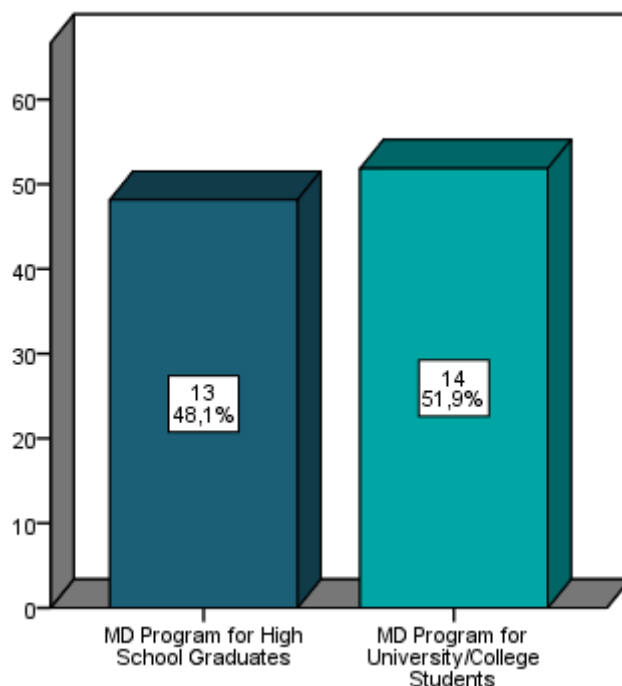
11. Umiejętnością najczęściej ocenianą jako tę, do której rozwinięcia studia przyczyniły się w bardzo dużym stopniu, była umiejętność samokształcenia (53%), ponadto umiejętności syntetycznego (27%) i analitycznego myślenia (23%), postawienia trafnej diagnozy (23%) i odporność na stres (23%).

12. 87% badanych absolwentów poleciłoby studiowanie w Collegium Medicum innym osobom. Jako powody wszyscy wymienili atrakcyjność miasta oraz miłą atmosferę panującą na uniwersytecie. Po 88,5% badanych ocenia wykładowców jako kompetentnych, a uniwersytet jako dobrze przygotowujący do zawodu. Ponadto, 85% uważa tutejsze standardy nauczania za wysokie

Porównanie obecnej sytuacji zawodowej absolwentów z sytuacją z pierwszej fali badania

W przeprowadzonej w roku 2016 pierwszej fali badania losów absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców na Wydziale Lekarskim z rocznika 2013/2014, udział wzięło 27 absolwentów, w tym 13 absolwentów Medical Doctor Program for High School Graduates (tok 4-letni) oraz 14 absolwentów Medical Doctor Program for University/College Students (tok 6-letni) – Wykres 19. Zwrotność ankiet wyniosła 31,4%, była zatem o kilka punktów procentowych niższa niż w badaniu powtórzonym w roku 2018 (35%).

Poniżej przedstawione zostanie porównanie najważniejszych wyników odnoszących się do sytuacji zawodowej absolwentów w obu falach badania.

Wykres 19. Charakterystyka absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców pod względem ukończonego kierunku studiów w pierwszej fali badania (liczba osób oraz procent wszystkich badanych).

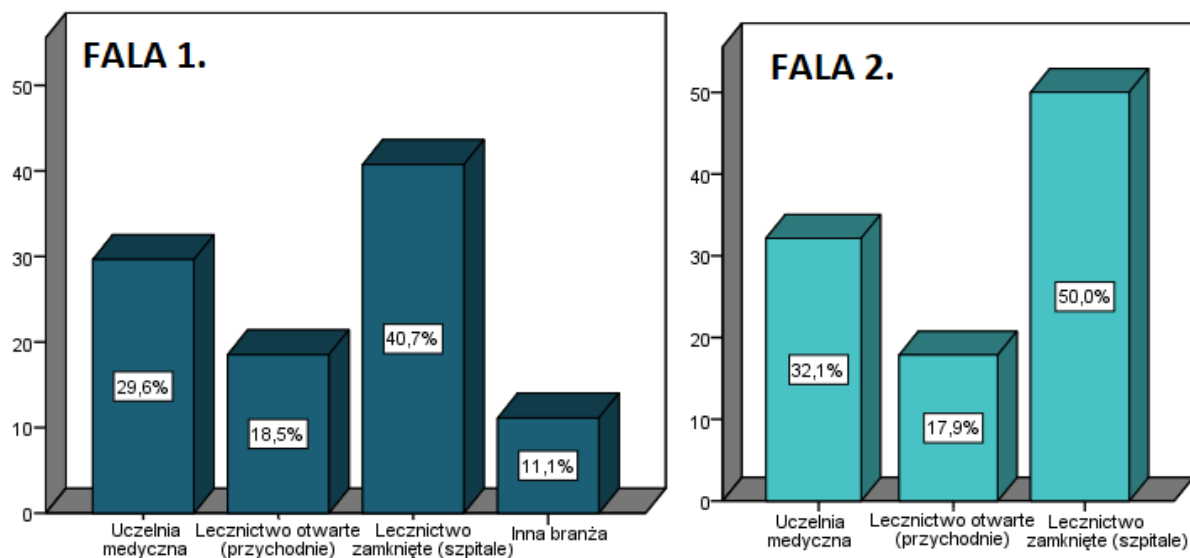
- **Sytuacja zawodowa**

Przed dwoma laty wszyscy badani pracowali. Podobnie było w drugiej fali, lecz pracowali wszyscy poza jednym absolwentem (96,7%).

- **Praca najemna**

Podczas pierwszej fali, wszyscy pracujący absolwenci pracowali najemnie (na etacie lub na umowę zlecenie), a podczas drugiej fali wszyscy pracujący poza jedną osobą prowadzącą własną działalność.

W pierwszej fali badani wskazywali najczęściej na zatrudnienie w lecznictwie zamkniętym (41%), nieco mniej osób pracowało na uniwersytetach medycznych (30%) oraz w lecznictwie otwartym (18,5%). W fali drugiej było bardzo podobnie jak w pierwszej: największy odsetek pracuje w lecznictwie zamkniętym (50%), kolejny na uczelniach medycznych (32%) oraz w lecznictwie otwartym (18%). Porównanie przedstawia Wykres 20.

Wykres 20. Branże, w których pracowali absolwenci Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców w pierwszej oraz w drugiej fali badania.

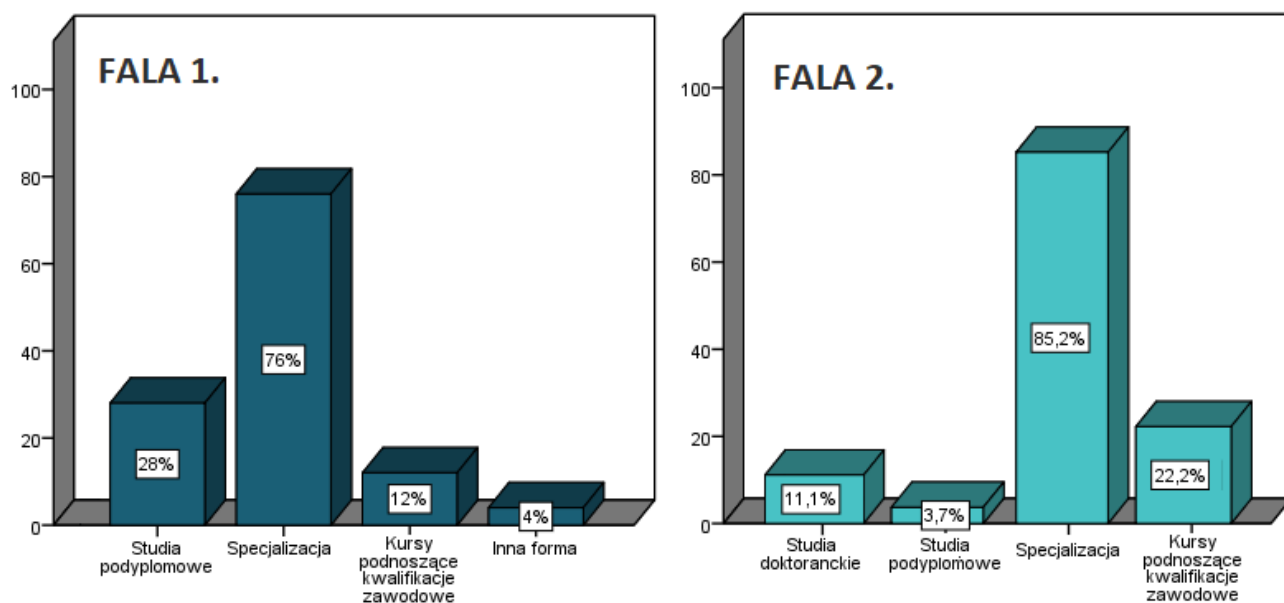
- **Własna działalność gospodarcza**

W pierwszym badaniu własną działalność prowadziły tylko dwie osoby absolwentów (7,4% ogółu pracujących), zaś w drugiej fali było ich więcej – 6 osób, co stanowiło 20,7% ogółu pracujących.

- **Osoby kontynuujące naukę**

W pierwszej fali badania niemal wszyscy (oprócz dwóch absolwentów) kontynuowali naukę (92,6%), a w drugiej fali wszyscy oprócz trzech osób (90%).

W pierwszej fali badania większość kontynuujących naukę robiła specjalizację (76%), 28% badanych studiowało na studiach podyplomowych, zaś 12% uczestniczyło w kursach podnoszących kwalifikacje. Z kolei w drugiej fali nieco większy odsetek kontynuujących naukę wskazał na robienie specjalizacji (85%) oraz wyższy odsetek (22%) uczestniczył w kursach podnoszących kwalifikacje. Ponadto, w czasie fali drugiej badania 11% osób było na studiach doktoranckich, podczas gdy podczas pierwszej fali jeszcze nikt nie był na studiach doktoranckich. Porównanie przedstawia Wykres 21.

Wykres 21. Formy kontynuacji nauki podejmowane przez absolwentów Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców w pierwszej oraz w drugiej fali badania.